

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2547 ในประเด็นที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ประเมินภายนอก ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายนอก ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคเหนือตอนล่าง ที่โรงเรียนได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ในปีการศึกษา 2547 จำนวน 292 คน และผู้ประเมินภายนอก ในภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบรายงานการปฏิบัติงานของผู้ประเมินภายนอกโดยสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

ผู้ประเมินภายนอกส่วนใหญ่ปฏิบัติภาระประเมินคุณภาพภายนอกเป็นไปตามข้อกำหนดของ สมศ. ทุกขั้นตอน แต่สถานศึกษาไม่พร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก เนื่องจากบุคลากรมีน้อยและไม่มีความชำนาญในการพัฒนาสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน และมีข้อเสนอแนะหลักๆ 4 ประการ คือ 1) สมศ. ควรเพิ่มระยะเวลาในการประเมินคุณภาพภายนอกให้มากขึ้น 2) สมศ. ควรจัดผู้ประเมินภายนอกที่มีความรู้และประสบการณ์สูงทั้งด้านการประเมินและการศึกษาที่มีความเป็นกัลยาณมิตร 3) สมศ. ควรพัฒนาผู้ประเมินภายนอกให้มีมาตรฐานเดียวกัน และ 4) สมศ. ควรจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ให้สถานศึกษาทราบล่วงหน้า

The Purpose of this research was to study the results of external quality assessment of basic education in the lower – northern region academic year 2004 concerning of external evaluator, performances problems, obstacles and suggestions related to external assessment. The samples consisted of 292 school administrators of basic education in the lower – northern region on which their schools were external assessed by the Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization) (ONESQA) in academic year 2004 and 9 external evaluators in the lower – northern region. The research instruments were questionnaire, interview guide and report concerning of external evaluator by schools. Data were analysed by content analysis, frequency, percentage, mean and standard deviation.

The findings were as follows;

The most external evaluators have performed according to the ONESQA guide line. Schools were not ready for the external quality assessment because they had inadequate personnel and money budget for developing the schools to reach the educational standards. There were 4 main suggestions of : 1) ONESQA should increase more days for external quality assessment . 2) ONESQA should provide external evaluators with knowledge and experience in education and evaluation as well as amicability. 3) ONESQA should develop external evaluator to have equal standards. 4) ONESQA before should distribute the exact standards, indicators, and criteria to the schools in advance.